

Завжди радо сприймаю інформацію про позитивні зрушення, які відбуваються між двома сусідніми країнами – Україною та Польщею. На днях українські мас-медіа повідомили про спрощення візового режиму між обома країнами і зниження рівня оплати за оформлення документів. Для українців, це вдвічі приємна новина, бо тисячі українців, особливо галичан, працюють у сусідній нам країні.

Місяць липень, цього року, пройшов у Польщі під знаком вшанування жертв волинської трагедії 1943 р. Але, як завжди, однобоко. Так ніби жертв з українського боку не було. Про це ми вже неодноразово писали у своїх попередніх статтях. В рамках цих заходів генеральна прокуратура Польщі порушила кримінальну справу проти дій націоналістичного підпілля на Волині. На запит польських силовиків «за фактами злочинів проти польського народу був допитаний ветеран УПА Степан Бакунець. Підставою для допиту ветерана, було твердження польського історика, заодно відомого українофоба Гжегоша Мотики, який постійно звинувачує УПА у злочинах проти польської людності на Волині. (Див. <file:///G:/на вимогу Польщі прокуратура допитала ветерана УПА ВІДЕО. Історична правда. htm.30.07.2012р.>). Аберативна писанина п.Мотики вже нікого не дивує, але його постійні нападки на український національно-визвольний рух викликають обурення в інтелектуальному середовищі галицької інтелігенції. Старий вояк УПА достойно дав відповідь, підкресливши ще раз про тісну взаємодію польського підпілля і радянських партизанів в часі волинського протистояння.

Я завжди стверджуватиму, що порозуміння між українцями і поляками мусить дійти до логічного завершення, яке б заклало міцний фундамент для майбутніх взаємин між державами-сусідами. І тоді кожний поляк чи українець, досліджуючи цю важку проблематику, буде обов'язково враховувати думу іншого дослідника з цієї чи іншої країни.

Особлива роль у примиренні двох народів належить політикам, вченим-історикам та журналістам. Саме від них залежить формування стабільних взаємин між українцями і поляками. Шкода, що до здорового глузду не прислуховуються деякі польські представники мас-медіа. Нагадаймо, про недавній нікчемний випадок проти українок двох польських журналістів, К.Воеводського та М.Фігурського і цей їх необдуманий крок був засуджений як у Польщі, так і в Україні.

Подібні випадки маємо і в публікаціях польськомовної преси на Україні. В газеті «Кур'єр Галиційський» від 17-30 липня 2012 р. була надрукована стаття Адама Качинського під назвою «Дорогою Залізної Бригади». У ній автор досліджує бойовий шлях ІІ Бригади Польських Легіонів, що воювала проти російський військ у Карпатах, біля села Рафайлова (Бистриця). На жаль, у цій, на наш погляд, добрій публікації, автор не стримався від образи українців. Свідомо, звичайно. Цитуємо в перекладі на українську мову: «Сьогодні в Рафаловій, знаній як Бистриця, залишилося небагато слідів по

Легіонах. На невеликому цвинтарику, залишився збудований в міжвоєнному часі пам'ятник, а також кілька дерев'яних хрестів. Тут же збоку, в деякій мірі для зрівноваження польського монументу висипано бандерівський «пам'ятник», що нагадує своїм виглядом горбок крота».

Пане Качинські, Ви б мали подякувати українцям села Бистриці, що вони зберегли в умовах існування двох тоталітарних систем, цей пам'ятник. Зберегли, як пам'ять по загиблих польських вояках. В період комуністичного режиму, як в СРСР, так і в Польщі, було знищено сотні могил і пропам'ятних хрестів воякам УГА та УПА, зрештою, ця практика продовжується і в демократичній сьогоднішній Польщі. Згадаймо як недавно на горі Хрещатій були понівечені хрести воякам УПА, що загинули в підпільному шпиталику. А пропам'ятний хрест і символічна могила була насипана українцями села, на честь їх героїв, що полягли за волю України. А Ваше саркастичне слово «помнік» взяте в лапки, засвідчує про Ваше невігластво у пошануванні українцями своїх синів та дочок. Нагадаймо також, що потібне ставлення до могил висловлювали і більшовики, і вам зовсім не пасує таке уподібнення, якщо ви не є прихильником цієї тоталітарної ідеології.

Невже, пане Качинські, ми забули проти кого воювали пізніше польські легіонери і їх командир генерал Галлер, про якого Ви так тепло згадується у своїй статті. Нагадаймо читачам, що генерал Галлер, маючи вишкольну і озброєну французами 60-70-тисячну армію, відіграв основну роль в перемозі над УГА і здушені молоді держави галичан ЗУНР у 1919 р. Не Вам, пане Качинські вказувати українцям, де насипати могили своїм героям. Ви нахабно образили не тільки українців з Бистриці, але й всіх українців з Галичини, прирівнявши могилу вояків УПА до пагорбка наристого кретом.

Ще хочу Вам нагадати, що поляки вже у 1869 р. з ініціативи Ф.Смольки, почали насипати теж подібну до кретового пагорбка, але у гігантських розмірах «копець» унії Люблінської у Львові на вершині, Високого Замку, який насипаний не на прославу корінного етносу, адже після Люблінської унії в 1569 р. загребуші руки польських королів, магнатів та шляхти прибрали українські землі Право – та Лівобережної України. Очевидно, якщо б Українці міста Лева мислили б так, як п.Качинські, «копець» мав би бути давно знесений, а на його місці можна було б поставити пам'ятник Б.Хмельницькому, що показує булавою на Замостя. Логічно. Бо восени 1648 р. керовані ним загони взяли штурмом Високий Замок, поклавши край його неприступності. Ми до цього не закликаємо. Окремі дивакуваті особи в Польщі та й не тільки, ще живуть ностальгією про відновлення Речі Посполитої від «можа до можа», але, на щастя, вони погоди в політиці двох держав не роблять. Дивує позиція головного редактора польськомовного тижневика «Кур'єр Галіційський» п.Марціна Ромера, який допускає в друк статті з антиукраїнським «душком».

В липні поточного року відбулося чергове засідання дискусійного клубу «Митуса», діяльність якого широко висвітлюється в тому ж тижневику «Кур'єр Галіційський». Темою гейби дискусії були волинські події 1943 р. Автор цієї статті був присутнім н цих зборах і виступив із своїм баченням вирішення взаємин між поляками та українцями. Але, очевидно, авторам статті «Трагедія волинська – є ще час» К.Шиманському та К.Чавазі було не до вподоби об'єктивні виступи, про які і не сказано ні слова в статті, хоч я і не

сподівався іншого. До речі, на засіданні був також головний редактор газети М.Ровіцкі, кореспондент «Газети Виборчої» М.Войцеховсьи та українські диспутанти.

І.Федик